

NATURA 2000

Medlemsländerna inom Europeiska Unionen, EU, bygger för närvarande upp ett nätverk av EU: s mest värdefulla naturområden. Nätverket kallas Natura 2000. Syftet är att värna om vissa naturtyper, arter och deras livsmiljöer som är skyddsvärda ur ett EU-perspektiv. Natura 2000 kommer att bestå av den värdefullaste och finaste naturen som medlemsländerna kan visa upp.

Svämlövskog i Färnebofjärden. Foto: nationalparksförvaltningen

Färnebofjärden, en del av Natura 2000-nätverket

Färnebofjärden är sedan länge känt som en värdefull våtmark och föreslogs därför ingå i Natura 2000-nätverket av Sveriges regering. Färnebofjärden hyser flera av de skyddsvärda naturtyperna, till exempel lövsumpskogar, svämlöv-skogar, nordliga översvämningsängar skogbevuxna myrар, västlig taiga, sväm-ädellövskog och större naturliga vatten-drag. I Färnebofjärden häckar och rastar också flera av de fågelarter som är listade i Fågel-direktivet, som är ett viktigt verktyg i Natura 2000-arbetet. Några exempel är storlom, fiskgjuse, tjäder samt flera ugglor och hackspettar. I området förekommer även den sällsynta hårklomossan, som är utrotningshotad i Europa.

Vad innebär det att Färnebofjärden är ett Natura 2000-område?

Sverige måste, liksom övriga EU-medlemsländer, se till att nödvändiga bevarandeåtgärder vidtas i området så att naturtyperna och arterna upprätthåller en så kallad "gynnsam bevarandestatus". Det innebär lite förenklat att "ängen ska förbli äng" och att "naturskogen ska fortsätta att vara naturskog", samt att arterna ska finnas i livskraftiga bestånd. Länsstyrelsen har ansvar för att ta fram så kallade bevarandeplaner för alla Natura 2000-områden, där riktlinjerna och målen för bevarandeåtgärderna beskrivs. Eftersom Färnebofjärden skyddas som nationalpark hyser området ett fullgott skydd. För att arterna

och naturtyperna ska uppnå "gynnsam bevarandestatus" kan det dock behövas viss anpassning av områdets skötsel och förvaltning.

Genomförande

Natura 2000 genomförs i tre etapper. *Etapp 1)* Medlemsländerna föreslår till EU-kommissionen områden där de berörda arterna och/eller naturtyperna förekommer. *Etapp 2)* EU-kommissionen antar formellt en lista över områden av s.k. gemenskapsintresse, efter samråd med respektive medlemsland. *Etapp 3)* Respektive land ska utnämna områdena till så kallade särskilda bevarandeområden och därefter vidta de åtgärder som behövs för att bevara de naturtyper och arter som utgör grunden för områdenas utpekande till Natura 2000. Dessa bevarandeåtgärder kan vara av olika slag beroende på områdenas behov av skydd, till exempel reservat, miljöstöd eller någon annan typ av avtal.

Otillräckliga skötsel föreskrifter i befintliga reservat kan behöva revideras. I Sverige kommer merparten av områdena att vara skyddade med stöd av miljöbalken. Behov av bland annat bevarandeåtgärder och skötsel skall redovisas i områdesspecifika bevarandeplaner.

Uppföljning

Vart 6:e år ska Sverige rapportera till EU-kommissionen om tillståndet för de utpekade naturtyperna och arterna i landet. Ett särskilt program för miljöövervakning och uppföljning ska utarbetas. Detta arbete har nyligen påbörjats av Naturvårdsverket och länsstyrelserna.

Mer läsning

Bok: *Svenska Naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000, Naturvårdsverket 1997*. I denna bok redovisas samtliga naturtyper, geologiska formationer och växtsamhällen som ingår i habitatdirektivets bilaga 1 och som förekommer i Sverige.

Bok: *Svenska djur och växter i det europeiska nätverket Natura 2000, ArtDatabanken 2000 (B. Cederberg & M. Löfroth, red.)*. I denna bok presenteras utförliga beskrivningar av de arter i habitatdirektivets annex 2 som förekommer i Sverige, inklusive utbredningskartor. Även svenska arter i annex 4 samt fågeldirektivets arter förtecknas i boken.

Du kan även läsa mer på EU-kommissionens hemsida om Natura 2000 [här](#).